

HEMODIALÝZA

STRUČNÝ ÚVOD

VÍTEJTE
NA NAŠEM
DIALYZAČNÍM
STŘEDISKU

LEDVINY A JEJICH FUNKCE

Zdravý člověk má dvě ledviny, které jsou uloženy v bederní oblasti. Každá má rozměr asi 12 x 6 x 3 cm a váží přibližně 150 g.

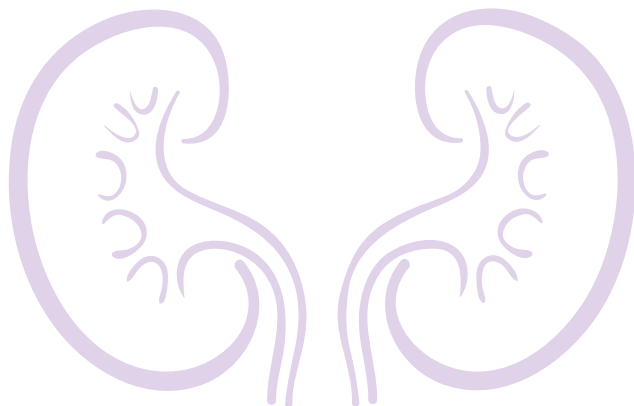
MEZI JEJICH HLAVNÍ FUNKCE PATŘÍ

- Odstraňování odpadních a toxických látek z těla (urey, kyseliny močové, kreatininu, léků, ...) prostřednictvím tvorby moče
- Hospodaření s vodou a minerály, a tím udržení stálosti vnitřního prostředí organismu
- Tvorba hormonů, které ovlivňují vznik červených krvinek a řídí krevní tlak
- Aktivace vitamínu D, který ovlivňuje metabolismus vápníku a fosforu v těle, a tím i stavbu kostí

JAKÉ JSOU PŘÍČINY SELHÁNÍ LEDVIN?

MOHOU JIMI BÝT

- Záněty ledvin
- Poškození vlivem cukrovky nebo neléčeného vysokého krevního tlaku
- Vrozená a dědičná onemocnění ledvin (např. polycystické ledviny)
- Ledvinové kameny
- Některé druhy otrav atd.

JAK SE MŮŽE NAHRADIT FUNKCE LEDVIN?

1. HEMODIALÝZOU

Tato volba byla zvolena u Vás, budeme se jí proto věnovat dále.

2. PERITONEÁLNÍ DIALÝZOU

Jde o metodu, při které se využívá jako membrána, přes níž se čistí krev, vlastní pobříšnice. Je nutné mít do břicha zavedený katétr (hadičku), pomocí kterého se napouští a vypouští dialyzační roztok do a z břišní dutiny. Tento způsob léčby je vhodný pouze pro některé pacienty, zkonzultovat tuto variantu můžete s Vaším ošetřujícím lékařem.

3. TRANSPLANTACÍ LEDVINY

Transplantací se zabývá brožura „Transplantace ledvin“.

CO JE HEMODIALÝZA?

Hemodialýza je metoda očišťování krve (říká se jí také „umělá ledvina“) používaná na odstraňování přebytečných tekutin, chemických a odpadních látek z těla.

Na čištění krve umělou ledvinou je potřeba kvalitní cévní přístup, který zajistí dostatečný přívod krve do přístroje. Vytváří ho chirurg malým zákrokem na horní končetině.

Nejčastější způsob je spojení žíly a tepny pod kůží tak, aby se vytvořila spojka, která se nazývá fistule nebo také shunt [šant].

Pokud Vaše cévy nejsou dostatečně kvalitní pro vytvoření fistule, lékař ji nahradí měkkou plastovou hadičkou, kterou spojí s cévami (tepnou a žílou) pod kůží. Toto spojení se nazývá graft.

Jako další forma přístupu se používá tenká plastová hadička, tzv. katétr, která se zavádí do krčních cév.

JAK DLOUHO TRVÁ HEMODIALYZAČNÍ OŠETŘENÍ?

DÉLKA A FREKVENCE DIALÝZY ZÁVISÍ NA

- Pokročilosti selhání ledvin a jejich zbytkové funkci
- Množství zadržené tekutiny v těle mezi jednotlivými ošetřeními
- Množství odpadních látek v těle (zjišťuje se odběrem a vyšetřením krve)
- Typu použitého dialyzátoru při hemodialýze

Obvykle trvá jedno hemodialyzační ošetření 4–5 hodin a provádí se 3x týdně.

JAK DLOUHO SE DIALÝZA POUŽÍVÁ?

To, že člověka se selháním ledvin lze zachránit hemodialýzou, se poprvé prokázalo v roce 1945. Od té doby se postupně stala standardní léčbou po celém světě. Vývoj v hemodialýze jde neustále vpřed. Dnes se používají novější a bezpečnější způsoby léčby, které pomohly už tisícům pacientů po celém světě.

POMŮŽE DIALÝZA VYLÉČIT ONEMOCNĚNÍ LEDVIN?

Bohužel ne. Dialýza „pouze“ nahrazuje práci nemocných ledvin, ale neléčí je. Pokud Vám nebude transplantována jiná ledvina, dialyzační léčbu budete potřebovat celý život.

JE DIALÝZA NEPŘÍJEMNÁ?

Jako nepříjemné můžete pociťovat vpichy jehel do Vašeho cévního přístupu. Samotná dialyzační léčba je bezbolestná.

U některých pacientů se může během dialýzy objevit pokles krevního tlaku, který provází nevolnost, bolesti hlavy a někdy i křeče. Avšak vlivem dodržování léčebného režimu a správně prováděné dialýzy, obvykle tyto problémy postupně vymizí.

Pokud byste některý z problémů pociťovali, vždy ihned informujte sestru. Vhodnou terapií je možné obtíže zmírnit či odstranit.

BUDU SE S DIALÝZOU CÍTIT LÉPE?

Nemůžeme Vám slíbit, že se s dialýzou budete cítit stejně dobře jako před selháním ledvin, protože neexistuje jejich zaručená stoprocentní náhrada. Pokud máte i jiné zdravotní problémy, dialýza Vám může pomoci je zmírnit. Abyste se cítili co nejlépe, je potřeba dodržovat doporučený léčebný režim, především stravování, příjem tekutin a užívání léků.

MOHOU NASTAT NĚJAKÉ KOMPLIKACE?

Existuje celá řada komplikací, které souvisí se selháním ledvin a dialýzou. Patří mezi ně křeče, ztráta hmotnosti, suchost a svědění kůže, anémie (chudokrevnost), odvápnování a bolest kostí, snížení obranyschopnosti organismu.

I když je jich mnoho, neznamená to, že se se všemi setkáte. Prevenci vzniku těchto obtíží výrazně podpoříte svou spoluprací na léčbě.

ŽIJÍ DIALYZOVANÍ PACIENTI „NORMÁLNĚ“?

Mnoho dialyzovaných pacientů žije normálním životem. Cítí se lépe než před zahájením terapie, protože dialýza pomáhá odstranit obtíže způsobené onemocněním ledvin. I přesto Vy i Vaše rodina budete potřebovat určitý čas na to, abyste si zvykli na život s ní. Jednoduše bude potřeba, abyste ji zařadili do Vašeho životního rytmu.

JAK DLOUHÝ JE ŽIVOT S DIALÝZOU?

Nelze porovnávat délku života s dialýzou a bez ní. Někteří pacienti na dialýze mohou žít stejně dlouho jako ti, kterým ledviny neselhaly. Závisí to především na dalších onemocněních, kterými trpíte, a na tom, jak dodržíte předepsaný léčebný režim.

Dodržováním doporučení zdravotnického personálu můžete předejít některým komplikacím spojeným se selháním ledvin, nebo je alespoň zmírnit. V této problematice se Vám budeme neustále věnovat.

MOHOU DIALYZOVANÍ PACIENTI CESTOVAT?

Ano, mohou. Po celém světě existují dialyzační centra, která jsou schopná přijmout pacienty na tzv. prázdninové dialýzy. Na jiné středisko se však musíte předem objednat.

Se zajištěním dialyzační léčby v místě Vaší dovolené Vám rádi pomůžeme.

MOHOU DIALYZOVANÍ PACIENTI NADÁLE PRACOVAT NEBO STUDOVAT?

Mnoho dialyzovaných pacientů může opět začít pracovat poté, co si na dialýzu zvyknou. Vaše práce by však neměla být fyzicky náročná. Pokud je, měl/a byste zvážit jiné, fyzicky méně náročné, zaměstnání.

Stejně tak můžete i studovat. V obou případech prodiskutujte své potřeby na dialyzačním středisku, tým zaměstnanců se bude snažit přizpůsobit režim Vašich dialýz tak, aby vyhověl Vaší práci nebo studiu.

POKUD MÁM POCIT, ŽE TO VŠECHNO NEMOHU ZVLÁDNOUT, NA KOHO SE MÁM OBRÁTIT?

Dialyzační centrum zaměstnává vždy kvalifikovaný ošetrovatelský a lékařský personál, se kterým můžete sdílet své obavy. Každý pacient má svou primární („osobní“) sestru, která Vám ráda poradí a pomůže, případně zprostředkuje pomoc dalších odborníků. Stejně tak se můžete obrátit na kteroukoliv jinou zdravotní sestru či lékaře.

Všichni zaměstnanci mají bohaté zkušenosti, jsou ochotni Vás vyslechnout a pomoci. Pomáhají všem pacientům zbavit se problémů v těžkých začátcích léčby selhání ledvin.

Pamatujte! Na Vaši nemoc nejste sami! Jsme tu pro Vás!

TAKŽE CO DÁLE?

Pokud jste v této brožurce našel/našla odpovědi na Vaše otázky, jsme rádi. Pokud Vám přece jen není něco úplně jasné, pamatujte si, že se u nás můžete vždy na cokoli zeptat.

Připravili jsme pro Vás další brožury, které se zabývají následujícími tématy:

- Princip hemodialýzy
- Dietní režim
- Pitný režim
- Cévní přístupy
- Krevní výsledky
- Léky užívané při dialýze
- Kvalita života s dialýzou
- Transplantace ledvin

Doufáme, že Vám pomohou v dobré adaptaci na dialýzu.

B. Braun Avitum s.r.o. | V Parku 2335/20 | 148 00 Praha 4 | Česká republika
Tel. +420-271 091 911 | Fax +420-271 091 912 | www.bbraun-avitum.cz

2017-03-14